

UCHWAŁA Nr XXXI/270/2013

Rady Miejskiej w Chmielniku

z dnia 20 czerwca 2013 roku

w sprawie zaopiniowania projektu Planu Ochrony Szanieckiego Parku Krajobrazowego

Na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (tekst jednolity: Dz.U. z roku 2009 Nr 151, poz. 1220 z późniejszymi zmianami) oraz art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z roku 2001 Nr 142 poz. 1591 z późniejszymi zmianami) po zapoznaniu się z wnioskiem z dnia 03.06.2013r. Zespołu Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych;

Rada Miejska w Chmielniku uchwała co następuje:

§ 1.

Opiniuje się **negatywnie** przedłożony projekt Planu Ochrony Szanieckiego Parku Krajobrazowego, w wersji stanowiącej załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Chmielnik

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem powzięcia

PRZEWODNICZĄCA
Rady Miejskiej w Chmielniku

Marianna Wira
Marianna Wira

Uzasadnienie

Dnia 03 czerwca 2013 roku pismem znak ZPK.III.0212-2/09-13 Zespół Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych z siedzibą w Kielcach przy ulicy Łódzkiej 24 i Krzyżanowicach Średnich Nr 14 zwrócił się z wnioskiem do Rady Miejskiej w Chmielniku o wydanie opinii dotyczącej projektu Planu Ochrony Szanieckiego Parku Krajobrazowego.

Podstawą prawną podjęcie uchwały w sprawie zaopiniowania przedłożonego projektu planu jest art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (tekst jednolity: Dz.U. z roku 2009 Nr 151, poz. 1220).

Przesłany do uzgodnień projekt Planu Ochrony Szanieckiego Parku Krajobrazowego budzi zastrzeżenia Rady Miejskiej w Chmielniku w części zawartej w rozdziale 7 „ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń”. Projekt planu ochrony zawiera między innymi następujące ograniczenia:

1. Dla terenów rolnych:
 - a. Preferuje się ekstensywne rolnictwo,
 - b. Postuluje się stosowania nawożenia naturalnego i płodozmianu,
 - c. Zaleca się ograniczenie wznoszenia zabudowy na terenach rolniczych.
2. Dla terenów zabudowanych i przeznaczonych do zabudowy:
 - a. Ogranicza się wyznaczania nowych terenów pod zabudowę w granicach parku,
 - b. Przeznaczenie nowych terenów pod zabudowę powinno następować dopiero po wykorzystaniu pod zabudowę już istniejących i łączyć się z równoległym przygotowaniem infrastruktury technicznej w zakresie dróg, sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,
 - c. w celu ochrony krajobrazu zaleca się przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy na terenach eksponowanych krajobrazowo,
 - d. należy wznosić zabudowę w postaci prostej, zwartej bryły na rzucie wydłużonego prostokąta,
 - e. obiekty winny być pokrywane dachami stromymi, symetrycznymi, o kącie nachylenia połaci dachowych 35-45°,
 - f. należy ujednolicić układ zabudowy w stosunku do drogi oraz zachować tradycyjny układ budynków w ramach działki siedliskowej,
 - g. stosowanie materiałów rodzimego pochodzenia jak kamień i drewno.

Zdaniem Rady Miejskiej są to ograniczenia niekorzystne dla mieszkańców Gminy Chmielnik. Spowodują zahamowanie rozwoju gospodarczego sołectw Sędziejowice i Chomentówek.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Miejskiej w Chmielniku

Marianna Wira
Marianna Wira

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XXXI/270/2013 Rady Miejskiej w Chmielniku z dnia 20 czerwca 2013r. w sprawie zaopiniowania projektu Planu Ochrony Szanieckiego Parku Krajobrazowego

PLAN OCHRONY SZANIECKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO

Rozdział 1

Strategiczne cele ochrony

§ 1. Określa się następujące strategiczne cele ochrony walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych Szanieckiego Parku Krajobrazowego:

- 1) cele ochrony zasobów przyrody żywej:
 - a) utrzymanie występującej w Parku mozaiki środowiskowej z dużym udziałem ekotonów, warunkującej bogactwo i różnorodność związanych z nimi chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt,
 - b) ochrona występujących cennych siedlisk przyrodniczych i zbiorowisk roślinnych właściwych dla tego obszaru, w tym solnisk, torfowisk i muraw kserotermicznych oraz siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, porostów i grzybów,
 - c) zachowanie populacji roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową,
 - d) zachowanie w stanie jak najbardziej zbliżonym do naturalnego ekosystemów leśnych oraz właściwej im naturalnej różnorodności gatunkowej flory i fauny;
- 2) cele ochrony zasobów przyrody nieożywionej:
 - a) zachowanie i ochrona różnorodności geomorfologicznej i geologicznej, w tym w szczególności cennych odsłoneń geologicznych, obszarów występowania krasu gipsowego oraz rzeźby lessowej,
 - b) racjonalne wykorzystanie udokumentowanych zasobów złóż kopalin,
 - c) zachowanie naturalnej struktury hydrologicznej, a w szczególności fragmentów ekosystemów wodnych i wodno-błotnych oraz solnisk tworzących siedliska dla rzadkich biocenoz i gatunków,
 - d) poprawa stanu czystości wód, a w szczególności przeciwdziałanie trofii środowiska gruntowo-wodnego;
- 3) cele ochrony walorów krajobrazowych:
 - a) zachowanie różnorodnego i harmonijnego krajobrazu, ukształtowanego historycznie na drodze wzajemnego przenikania elementów przyrodniczych i kulturowych,
 - b) kształtowanie zabudowy nawiązującej do regionalnej tradycji i otaczającego krajobrazu,
 - c) zachowanie istniejących punktów i ciągów widokowych;
- 4) cele ochrony walorów kulturowych:
 - a) zachowanie wielkopowierzchniowej kompozycji kulturowej, wraz z bogactwem i różnorodnością tworzących ją obiektów i układów zabytkowych,
 - b) zachowanie i eksponowanie wartości kultury niematerialnej, w tym wartości historycznych, kulturowych i etnograficznych.

Rozdział 2

Przyrodnicze, społeczne i gospodarcze uwarunkowania realizacji strategicznych celów ochrony

§ 2. Określa się następujące przyrodnicze, społeczne i gospodarcze uwarunkowania realizacji strategicznych celów ochrony:

1) uwarunkowania przyrodnicze:

- a) położenie fizyczno-geograficzne: prowincja Wyżyny Polskie, podprowincja Wyżyna Małopolska, makroregion Niecka Nidziańska; mikroregiony: Płaskowyż Szaniecki, Garb Wójczański – Pińczowski, Kotlina Borzykowska i Niecka Solecka,
- b) położenie geobotaniczne: prowincja Niżowo-Wyżynna Środkowoeuropejska, dział Bałtycki, pododdział Wyżyny Środkowe, kraina Miechowsko-Sandomierska, Okręg Miechowsko-Pińczowski, podokręg Pińczowski,
- c) budowa geologiczna: teren zróżnicowany litologicznie, położony na granicy zapadliska połanieckiego oraz zrębu tektonicznego Garbu Pińczowskiego, o niejednorodnej budowie, większa część pokryta zlepieńcami i piaskowcami,
- d) ukształtowanie terenu: w północnej części rzeźba mało urozmaicona, płaska, lekko pochylona na wschód; w południowej części rzeźba urozmaicona, z licznymi wzgórzami o wysokości do 330m n.p.m. oraz wąwozami lessowymi i suchymi dolinami, zjawiska krasowe w postaci zapadlak o głębokości do 10 m i średnicy kilkudziesięciu metrów, studni, małych kotlinek i jeziorok krasowych,
- e) złoża surowców mineralnych: wapienie, w tym wapienie organogeniczne (kimeryd, sarmat) - wapienie litotamniowe (torton), piaskowce, piaski, gipsy,
- f) obszary wydobywcze: 14 złóż kopalin, z czego 8 udokumentowanych lub perspektywicznych (4 złoża wapieni i zlepieńców wapiennych, 1 złożo piaskowców, 3 złoża piasków, 6 złóż gipsów), 1 złożo eksploatowane („Borków – Chwałowice”),
- g) gleby: gleby inicjalne, rędziny, pararędziny, gleby rdzawe, gleby bielcowe, bielice, czarnoziemy, gleby torfowe, gleby murszowe, mady, poza tym szereg gleb o charakterze pośrednim, jak również podtypów w obrębie wymienionych jednostek,
- h) podział hydrologiczny: strefa wododziałowa między zlewniami Nidy, Wschodniej (prawobrzeżnego dopływu Czarnej Staszowskiej) oraz Czarnej; 11 zlewni cząstkowych: 3 – zlewnie III rzędu, 6 – zlewnie IV rzędu, 2 – zlewnie V rzędu,
- i) wody powierzchniowe: rzeki (cieki główne), potoki (cieki zasilające) i obszary wód stagnujących (jeziora, stawy, tereny podmokłe):
 - łączna długość cieków głównych około 19 722 m,
 - najdłuższe rzeki: Czarna Rzeka i Bród,
 - jeziora oraz mniejsze zbiorniki wody stojącej zajmują w przybliżeniu powierzchnię 62 ha,
 - tereny zabagnione i torfowiskowe występują w niewielkiej ilości (łączna powierzchnia około 90 ha);
- j) wody podziemne: obszar Parku należy do hydrogeologicznego regionu nidziańskiego, w granicach otuliny Parku występują dwa podziemne zbiorniki wodne:
 - Główny Zbiornik Wód Podziemnych „Niecka Miechowska” Nr 409,
 - zbiornik użytkowy zlokalizowany w pd. i pn.-wsch. części Parku i otuliny;
- k) Klimat: Małopolski Region Klimatyczny, podregion Nidziański, średnia temperatura w wieloleciu: 8,6°C, średnia amplituda temperatur: 24,46°C, okres wegetacyjny: średnio 180 – 200 dni (kwiecień-listopad), przewaga wiatrów z zach. i pd.-zach., wilgotność względna na poziomie 80%, roczna suma opadów w granicach 600 mm, średni czas zalegania pokrywy śnieżnej 80 – 90 dni w roku, średnie ciśnienie lokalne 987,7 hPa,
- l) szata roślinna:

- 1141 gatunków roślin naczyniowych (47,4% flory krajowej): 23 gatunki paprotników, 5 gatunków roślin nagozalążkowych, 1113 gatunków roślin okrytozalążkowych, w tym: 883 gatunki roślin dwuliściennych i 230 gatunków roślin jednoliściennych; stwierdzone gatunki należą do 496 rodzajów oraz do 120 rodzin,
- liczba gatunków zbiorowisk roślinnych: 332 gatunki zbiorowisk synantropijnych (29,1% flory Parku), 223 gatunki zbiorowisk leśnych i zaroślowych (19,5%), 147 gatunków zbiorowisk muraw kserotermicznych i ciepłolubnych zbiorowisk okrajkowych (12,9%), 130 gatunków zbiorowisk łąkowych i wrzosowiskowych (11,4%), 43 gatunki zbiorowisk szuwarowych i bagiennych (3,8%), 43 gatunki zbiorowisk nadwodnych i siedlisk mulistych (3,8%), 39 gatunków zbiorowisk suchych muraw napiaskowych (3,4%), 37 gatunków zbiorowisk torfowiskowych (3,2%), 29 gatunków zbiorowisk wodnych (2,5%), 21 gatunków zbiorowisk ubogich muraw i psiar, (1,8%), 6 gatunków zbiorowisk szczelin skalnych i piargów (0,5%),
- gatunki chronione i rzadkie: 105 gatunków prawnie chronionych, z czego 91 podlega ochronie całkowitej, 14 ochronie częściowej; gatunki ginące, zagrożone i wymarłe stanowią 21,5% flory; 94 gatunki zagrożone w skali kraju, 238 gatunków uznanych za ginące, narażone i rzadkie w regionie; w grupie gatunków podlegających ochronie prawnej przeważają rośliny ze zbiorowisk leśnych i zaroślowych - *Hedera helix* (bluszcz pospolity), *Primula elatior* (pierwiosnek wyniosły), *Melittis melissophyllum* (miodownik melisowaty) *Lycopodium annotinum* (widłak jałowcowaty) oraz ze zbiorowisk muraw kserotermicznych i ciepłolubnych zbiorowisk okrajkowych - *Adonis vernalis* (młiek wiosenny), *Orchis militaris* (storczyk kukawka), *Stipa capillata* (ostnica włosowata), *Ononis arvensis* (wilżyna bezbronna). Na szczególną uwagę zasługują cztery gatunki objęte ochroną całkowitą - *Adenophora liliifolia* (dzwonecznik wonny), *Cypripedium calceolus* (obuwik pospolity), *Liparis loeselii* (lipiennik Loesela), *Ostericum palustre* (starodub łąkowy),
- grzyby, porosty, mchy i wątrobowce: 57 gatunków grzybów (wszystkie zaliczają się do pospolitych i częstych), 10 gatunków porostów (wśród nich objęte ochroną całkowitą: *Parmelia caperata* (L.) Ach. (tarczownica); *Parmelia scortea* Ach. (tarczownica); *Cladonia hungarica* (Arnold) Vain. (chrobotek); *Fulgensia bracteata* (Hoffm.) Rasanen (błyskotka brodawkowata); brak szczegółowych danych o liczbie gatunków mchów i wątrobowców,
- zespoły i zbiorowiska roślinne: 158 syntaksonów rangi podstawowej (152 zespoły i 6 typów zbiorowisk) należących do 61 związków w obrębie 32 rzędów i 22 klas fitosocjologicznych; zbiorowiska leśne zajmują 7,18% powierzchni (głównie grądy, bory świeże i mieszane oraz łągi), ciepłolubne zarośla stanowią 3,71%, łąki zajmują 14,23%, (większość o charakterze świeżym – 7,85%),
- cenne siedliska przyrodnicze: 21 siedlisk przyrodniczych chronionych w ramach Dyrektywy Siedliskowej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 maja 2005 r. w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 (Dz. U. Nr 94, poz. 795), wśród tych ostatnich za priorytetowe uznaje się: śródładowe słone łąki, pastwiska i szuwały (*Glaucopuccinietalia*), ciepłolubne, śródładowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*), górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* - płaty bogate florystycznie), łągi olszowo-jesionowe, nadrzeczne łągi wierzbowo-topolowe i Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*);

m) fauna:

- ogólna liczba gatunków: 491,
- bezkręgowce - 318 gatunków: 1 gatunek z gromady pancerzowców (*Malacostraca*), 14 gatunków pajęczaków (*Arachnida*), 290 gatunków owadów (*Insecta*), w tym: 18 gatunków z rzędu ważek (*Odonata*), 5 gatunków z rzędu prostoskrzydłych (*Orthoptera*), 3 gatunki z rzędu pluskwiaków różnoskrzydłych (*Heteroptera*), 1 gatunek z rzędu sieciarek (*Neuroptera*), 97 gatunków z rzędu chrząszczy (*Coleoptera*), 27 gatunków z rzędu błonkoskrzydłych (*Hymenoptera*), 47 gatunki z rzędu motyli (*Lepidoptera*), 92 gatunki z rzędu muchówek (*Diptera*); 13 gatunków ślimaków (*Gastropoda*),

- kręgowce - 173 gatunki: 15 gatunków ryb (*Pisces*), 13 gatunków płazów (*Amphibia*), 6 gatunków gadów (*Reptilia*), 100 gatunków ptaków (*Aves*), 39 gatunków ssaków (*Mammalia*),
- gatunki chronione i rzadkie: 148 gatunków objętych ochroną prawną,
- bezkręgowce: 16 gatunków objętych ochroną prawną,
- kręgowce: 132 gatunki objęte ochroną prawną: ryby - 2 gatunki (objęte ochroną ścisłą), płazy - 13 gatunków (wszystkie gatunki są objęte ochroną ścisłą), gady - 6 gatunków (wszystkie gatunki objęte ochroną ścisłą), ptaki - 91 gatunków (89 gatunków objętych ochroną ścisłą, 2 gatunki objęte ochroną częściową) i ssaki - 20 gatunków (17 gatunków objętych ścisłą ochroną gatunkową, 3 gatunki objęte ochroną częściową),

n) lasy:

- struktura siedlisk: 25% siedlisk borowych; ponad 1 % siedlisk wilgotnych; ponad 3% siedlisk bagiennych i ponad 57% siedlisk wyżynnych; największy udział Lwyż (ponad 46%), BMśw (ponad 23%), LMśw (ponad 7%), BMwyż (prawie 7%) i Lśw (ponad 6%), udziały powierzchniowe pozostałych siedlisk nie przekraczają 5%,
 - drzewostany: ponad 40% drzewostanów czwartej i piątej klasy wieku (odpowiednio: nieco ponad 29% i nieco ponad 12% powierzchni leśnej zalesionej), duży udział powierzchniowy (ponad 13%) drzewostanów w klasie odnowienia, średni wiek drzewostanów ok. 63 lata, gatunki tworzące drzewostany: sosna (49%), dąb (37%), grab (ok. 5%), brzoza (ok. 0,5%), jesion (niecałe 3%), jawor (niecały 1%), olcha czarna (niecałe 5%); budowa pionowa drzewostanów niezróżnicowana, występują tylko drzewostany jednopiętrowe (ok. 87% powierzchni leśnej zalesionej) i w klasie odnowienia (ok. 13%),
 - wielkość kompleksów leśnych: do 5 ha – 39 kompleksów, od 6 do 20 ha – 15 kompleksów, od 21 do 100 ha – 5 kompleksów, od 101 do 500 ha – 2 kompleksy,
 - zbiorowiska leśne: subkontynentalny bór świeży *Peucedano-Pinetum* i subatlantycki bór świeży *Leucobryo-Pinetum*; śródlądowy bór suchy *Cladonio-Pinetum*; kontynentalny bór mieszany *Quercus roboris-Pinetum* i subborealny bór mieszany *Serratulo-Pinetum*; grąd subkontynentalny *Tilio cordatae-Carpinetum betuli*; dąbrowa świetlista *Potentillo albae-Quercetum*; łęg jesionowo-olszowy *Fraxino-Alnetum*; łęg wiązowo-jesionowy *Ficario-Ulmetum minoris*; łęg wierzbowo-topolowy *Salici-Populetum s.l.* (*Salicetum albo-fragilis* + *Salicetum triandro-viminalis*),
 - leśne siedliska przyrodnicze Natura 2000: grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny 9170 (3% powierzchni obszaru); łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe 91E0 (<1% powierzchni obszaru); łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe 91F0 (<1% powierzchni obszaru); ciepłolubne dąbrowy 91I0 (*Quercetalia pubescens-petraeae*) (<1% powierzchni obszaru); sosnowy bór chrobotkowy 91T0 (<1% powierzchni obszaru);
- o) istniejące formy ochrony przyrody środowiska przyrodniczego: 2 Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk Natura 2000 (PLH260033 Ostoja Stawiany, PLH260034 Ostoja Szaniecko-Solecka), 1 rezerwat przyrody („Owczary”), 3 pomniki przyrody nieożywionej („Odsłonięcie geologiczne i źródło” oraz „Odsłonięcie geologiczne” w Łągiwnikach, „Zespół jaskiń krasowych” w Kikowie), 4 użytki ekologiczne („Jezioro „Pleban”, „Kompleks leśny z oczkami wodnymi” w Chrabkowie, wzgórze „Ostra Góra” i „Wąwóz Kikowski”), 3 stanowiska dokumentacyjne („Ściana łomiku” w Młynach, „Zajęcza Góra” w Skotnikach Małych oraz „Wyrobytko poeksploatacyjne gipsów” w Gartatowicach),

2) uwarunkowania kulturowe i krajobrazowe:

- a) rodzaj krajobrazu: kulturowy krajobraz otwarty, z elementami historycznymi i współczesnymi, w większości harmonijny i zrównoważony, stanowiący syntezę elementów środowiska przyrodniczego (budowa geologiczna, ukształtowanie powierzchni, warunki klimatyczne, szata roślinna itd.) i środowiska kulturowego (sposób użytkowania terenu, sieć osadnicza i drogowa, substancja zabytkowa itd.),
- b) zasoby środowiska kulturowego: stanowiska archeologiczne (wczesnośredniowieczny

kompleks osadniczo-obronny na Kapturowej Górze koło Szczaworyża, kopce pradziejowe w Gartatowicach i w Żernikach Górnych, grodzisko średniowieczne w Mikułowicach), architektura sakralna (zespoły kościołów parafialnych p.w. Wniebowzięcia NMP w Szańcu, p.w. św. Jakuba Starszego w Szczaworyżu i w Sędziejowicach, kościół filialny, obecnie kaplica p.w. MB Anielskiej w Widuchowej), mała architektura sakralna (kaplice, kapliczki, krzyże przydrożne w obrębie zabudowań oraz w terenie otwartym, przy drogach i ścieżkach polnych), architektura dworska (zespoły dworskie w Szańcu i w Widuchowej), budownictwo ludowe (zespoły budynków mieszkalnych i zabudowań gospodarczych w Młynach, Szańcu i Galowie), budownictwo przemysłowe (młyny w Młynach, Skotnikach Małych i Dużych; dawna kuźnia w Szańcu), zieleń urządzone (pozostałości parków dworskich w Szańcu i w Widuchowej); miejsca pamięci związane w większości z powstaniem styczniowym oraz z II wojną światową (Kameduły Kolonia, Młyny, Szczaworyż i in.),

- c) rejestr zabytków: 12 obiektów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych,
- 3) uwarunkowania społeczne i gospodarcze:
- a) położenie administracyjne: województwo świętokrzyskie, powiat kielecki (gmina Chmielnik), powiat buski (gminy: Busko-Zdrój, Solec-Zdrój i Stopnica), powiat pińczowski (gminy: Pińczów, Kije),
- b) położenie według podziałów leśnych: Nadleśnictwo Pińczów (obr. leśny Piotrkowice), Nadleśnictwo Chmielnik (obr. leśny Chmielnik, obr. leśny Stopnica),
- c) struktura użytkowania: użytki rolne (89%), lasy (11%), wody (1%),
- d) struktura własnościowa: osoby fizyczne/prawne - ok. 10595ha; PGL Lasy Państwowe – ok.320ha,
- e) ludność: szacunkowa liczba ludności zamieszkująca teren Parku i jego bezpośrednie sąsiedztwo wynosi około 28 800 osób (z tego w mieście Busko-Zdrój około 17400 osób),
- f) podmioty w poszczególnych sektorach gospodarki: sektor rolniczy (123), sektor przemysłowy (1430), sektor usługowy (5199); w sektorze prywatnym (6477) i sektorze publicznym (275),
- g) rolnictwo: wielkość gospodarstw rolnych: ok 72% o powierzchni 0,1-5 ha; około 22% gospodarstwa rolne o powierzchni od 5 do 10 ha, natomiast powyżej 10 ha jest 6% gospodarstw,
- h) profil produkcji rolnej: roślinnej - żyto, owies, jęczmień, pszenica, ziemniaki, rośliny pastewne, truskawki; zwierzęcej - bydło, trzoda chlewna, owce i kozy,
- i) główne walory turystyczne: gipsowe wzgórza Garbu Pińczowskiego, walory lecznicze wód w Busku-Zdroju, stanowisko roślinności halofitowej w rezerwacie „Owczary”, odsłonięcia gipsów (okolice Szańca, Gartatowic, Stawian i Sędziejowic), procesy krasowe: dolinki (okolice Unikowa), studnie (koło Galowa), małe kotlinki (okolice Gartatowic i Chrabkowa), jeziorka krasowe i ślepe dolinki (okolice Łagiewnik, Owczar i Broniny), cenne zespoły budownictwa regionalnego (Szaniec), ślady osadnictwa pradziejowego (grodziska i kopce z okolic Szczaworyża, Szańca, Gartatowic), dwory (Szaniec, Widuchowa), budownictwo techniczne (młyny wodne), mała architektura (kapliczki i krzyże przydrożne), miejsca pamięci związane z tradycją walk powstańczych i partyzanckich (np. Bronina), kultura niematerialna związana m. in. z historią rozwoju reformacji na ziemi pińczowskiej, zbiorniki wodne umożliwiające uprawianie różnych form rekreacji (m.in. Ośrodek Rekreacyjny w Radzanowie),
- j) sieć drogowa: drogi publiczne (krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne) – 87,29 km; ponadto drogi niepubliczne (drogi leśne i polne); sieci kolejowe (Stawiany - Wola Żydowska, Busko Zdrój - Kije).

Rozdział 3

Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków

§ 3. Identyfikacja zagrożeń oraz sposobów ich eliminacji lub ograniczenia:

Lp.	Zagrożenie	Rodzaj zagrożenia	Postulowane sposoby ograniczenia lub eliminacji zagrożenia
1	Naturalna sukcesja - zarastanie łąk i pastwisk	Wewnętrzne/Istniejące	Wykaszenie łąk, zwłaszcza tych, na których sukcesja jest szczególnie posunięta. Edukacja w zakresie szkód, jakie zachodzą w przyrodzie wskutek zaniechania gospodarki łąkarskiej i pastwiskowej. Prowadzenie kontroli terenowej stanu zarastających łąk.
2	Naturalna sukcesja - zarastanie muraw ciepłolubnych	Wewnętrzne/Istniejące	Stosowanie ochrony czynnej, polegającej na usuwaniu samosiewu drzew, krzewów oraz innej niepożądanego na murawach roślinności (pokrzywa, nawłóć kanadyjska).
3	Usuwanie śródpolnych zadrzewień i zakrzaceń	Wewnętrzne/Istniejące	Wprowadzanie i realizowanie przez samorządy gminne programów ochrony zadrzewień i zakrzaceń śródpolnych oraz przydrożnych.
4	Nielegalne wypalanie traw i zarośli	Wewnętrzne/Istniejące	Stosowanie kontroli terenowych i/lub powietrznych w okresie nasilonego zagrożenia pożarowego. Prowadzenie monitoringu zjawiska w celu oszacowania jego właściwych rozmiarów. Edukacja: spotkania z mieszkańcami gmin w celu uświadomienia zagrożeń i strat powodowanych przez wzniesienie pożarów na łąkach. Propagowanie postaw sprzyjających ochronie przyrody i krajobrazu.
5	Nielegalna eksploatacja kamienia	Wewnętrzne/Istniejące	Ustawienie tablic informacyjnych, ograniczenie wjazdu samochodów na teren kamieniołomów, zakładanie w miejscach dogodnych do wjazdu szlabanów. Kontrole terenowe. Uporządkowanie terenów po nielegalnym wydobyciu surowców na potrzeby lokalne. Wyznaczenie poza Parkiem (lub w granicach Parku) miejsc, w których dozwolony będzie pobór surowców dla zaspokojenia potrzeb lokalnych w zamian za zaniechanie niekoncesyjnego wydobycia w granicach SzPK.
6	Podjęcie eksploatacji złóż perspektywicznych	Wewnętrzne/Potencjalne	Określenie uwarunkowań dopuszczalnych granic wydobycia dla złóż perspektywicznych położonych w SzPK.
7	Nielegalne wysypiska odpadów	Wewnętrzne/Istniejące	Likwidowanie nielegalnych wysypisk odpadów i prowadzenie kontroli obszaru Parku w celu niedopuszczenia do powstawania nowych wysypisk. Kontrola umów zawartych pomiędzy mieszkańcami Gmin z firmami odpowiedzialnymi za wywóz odpadów. Prowadzenie przez gminy właściwej polityki w zakresie gospodarowania odpadami. Edukacja i praca nad zmianą świadomości społecznej dotyczącej ochrony krajobrazu, propagowanie postaw sprzyjających jego ochronie.
8	Zanieczyszczenie obszaru (obiektu) wynikające z wykorzystania rekreacyjnego	Wewnętrzne/Istniejące	Aktywizacja służb samorządowych odpowiedzialnych za utrzymanie czystości, szczególnie w okresach wzmożonego wykorzystania obiektu (wakacje, długie weekendy).
9	Zanieczyszczenie wód powierzchniowych	Wewnętrzne-Zewnętrzne/Istniejące	Edukacja mieszkańców w zakresie zrównoważonego i niezagrażającego przyrodzie stosowania nawozów.
10	Zanieczyszczenia obszarowe i punktowe wynikające z braku kanalizacji sanitarnych i deszczowych, wylewanie zawartości szamb do rzek	Wewnętrzne-Zewnętrzne/Istniejące	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej. Inwestowanie w nowoczesne oczyszczalnie ścieków. Skanalizowanie większej liczby miejscowości w granicach SzPK (zwłaszcza w gminie Busko-Zdrój i Chmielnik). Ograniczenie odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do gleb i wód powierzchniowych.
11	Obniżanie poziomu wód gruntowych	Wewnętrzne-Zewnętrzne/Istniejące	Stosowanie zabiegów hydrotechnicznych mających na celu utrzymanie lub zwiększenie retencyjności SzPK.
12	Wzmożona penetracja obrzeży zbiorników wodnych	Wewnętrzne/Istniejące	Tworzenie stref buforowych wzdłuż brzegów i w okolicy zbiorników wodnych. Na terenach użytkowanych rybacko - czasowe odstąpienie od ich użytkowania (dotyczy stawów we wsi Młyny, gdzie stwierdzono stanowisko lęgowe błotniaka stawowego i innych gatunków ptaków wodnych).
13	Erozja gleb wykorzystywanych rolniczo	Wewnętrzne/Istniejące	Wprowadzanie barier biologicznych (pasów i kęp zadrzewień śródpolnych) jako naturalnej ochrony przeciw procesowi erozji.
14	Zagrożenie dla tras migracyjnych płazów.	Wewnętrzne/Istniejące	Budowanie wzdłuż jezdni specjalnych zapór, które uniemożliwiają wchodzenie zwierząt na drogę i towarzyszących im przejść pozwalających na swobodną migrację płazów.
15	Degradacja powietrza	Wewnętrzne-	Poprawa stanu nawierzchni dróg i polepszenie stanu

Lp.	Zagrożenie	Rodzaj zagrożenia	Postulowane sposoby ograniczenia lub eliminacji zagrożenia
	atmosferycznego - zanieczyszczenia komunikacyjne, wysoka i niska emisja	Zewnętrzne/Istniejące	technicznego pojazdów, egzekwowanie norm emisji spalin. Rozbudowa sieci gazowej i zamiana obecnie użytkowanych kotłowni węglowych na gazowe. Zwiększenie produkcji energii z odnawialnych zasobów energetycznych, których realizacja nie doprowadzi do degradacji walorów przyrodniczych czy krajobrazowych (energia słoneczna).
16	Powstawanie rozproszonej zabudowy mieszkaniowej na terenach otwartych	Wewnętrzne/Istniejące	Prowadzenie przez gminy właściwej polityki w zakresie planowania przestrzennego.
17	Rozpad zabytkowych obiektów budownictwa ludowego	Wewnętrzne/Istniejące	Prowadzenie niezbędnych prac zabezpieczających i remontowych.
18	Zacieranie pierwotnej formy architektonicznej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej, zanikanie miejscowej tradycji budowlanej i architektonicznej	Wewnętrzne/Istniejące	Prowadzenie przez gminy odpowiedniej polityki w zakresie zagospodarowania przestrzennego. Tworzenie katalogów i wzorników budownictwa regionalnego.
19	Brak pełnej wiedzy na temat stanu zasobów budownictwa ludowego w poszczególnych miejscowościach	Wewnętrzne/Istniejące	Aktualizowanie gminnych ewidencji zabytków.
20	Zanikanie wartości kultury niematerialnej, w tym wartości historycznych, kulturowych i etnograficznych	Wewnętrzne-Zewnętrzne/Istniejące	Promowanie regionalizmu, przywracanie wśród społeczności lokalnych wartości związanych z historią i tradycją regionu.
21	Występowanie pojedynczych obiektów zabudowy o obcych dla regionu formach	Wewnętrzne/Istniejące	Przestrzeganie zasad architektoniczno – budowlanych polegających na nawiązaniu w zabudowie do form tradycyjnych na danym terenie.

Rozdział 4

Obszary realizacji działań ochronnych

§ 4.1 Na terenie Parku wyznacza się następujące obszary realizacji działań ochronnych:

- 1) Obszar nr 1 (O1) – Obszar ochrony zasobów przyrody nieożywionej,
- 2) Obszar nr 2 (O2) – Obszar ochrony ekosystemów leśnych,
- 3) Obszar nr 3 (O3) – Obszar ochrony ekosystemów nieleśnych,
- 4) Obszar nr 4 (O4) – Obszar ochrony ekosystemów wodnych,
- 5) Obszar nr 5 (O5) – Obszar ochrony walorów krajobrazowych i kulturowych;

2. Lokalizację obszarów działań ochronnych wskazano na mapie projektowanych działań ochronnych, stanowiącej załącznik nr 2 do uchwały.

Rozdział 5

Zakres prac związanych z ochroną przyrody i kształtowaniem krajobrazu

§ 5. Zaleca się objęcie dodatkowymi formami ochrony prawnej następujących obszarów o najwyższych wartościach przyrodniczo-krajobrazowych:

Lp.	Nazwa obiektu	Forma ochrony	Lokalizacja	Charakterystyka
1	Wąwóz Kikowski i Kamienna Góra	Rezerwat przyrody (geologiczno-botaniczny)	Gmina: Solec-Zdrój Powiat: buski Działki geodezyjne*: 21; 21; 23; 388/2; 389; 398; 431/1; 432; 433; 444.	Okolo 960-metrowy odcinek Wąwozu Kikowskiego wraz z Kamienną Górą, od skrzyżowania drogowego w Kikowie, wzdłuż szosy Kików - Zagaje Kikowskie. Powierzchnia około 12,6 ha. Wskazana ochrona zespołu roślinności kserotermicznej z lawendą na wapiennym wale ciągnącym się wzdłuż drogi, w obrębie dawnego kamieniołomu i na południowych stokach Kamiennej Góry. Cenne siedliska kserotermiczne, silna populacja modraszka gniadego (<i>Polyommatus riparti</i>). Inne cenne gatunki: modraszek telejus (<i>Maculinea telejus</i>), paź królowej (<i>Papilio machaon</i>). W okolicach Wąwozu Kikowskiego występuje gniewosz plamisty (<i>Coronella austriaca</i>). Kamieniołom wapieni litotamniowych i

Lp.	Nazwa obiektu	Forma ochrony	Lokalizacja	Charakterystyka
				organodetrytycznych o łącznej długości około 60 metrów. Charakterystyczne różnorodne wykształcenie wapieni - od płytowych po gruboławicowe. Widoczne struktury sedymentacyjne, ślady erozji eolicznej, liczne skamieniałości. W obrębie odsłoniętego profilu widoczne są także ślady eksploatacji bloków wapiennych przy pomocy drewnianych klinów. W obrębie proponowanego obszaru znajduje się pomnik przyrody nieożywionej - "Zespół jaskiń krasowych" (Nr w rejestrze WKP - 736).
2	"Zimne Wody" w Łagiewnikach	Rezerwat przyrody (geologiczno - botaniczny)	Gmina: Busko-Zdrój Powiat: buski Działki geodezyjne: 200-208, 210, 211, 213, 214, 215, 217/1, 218, 219, 224, 243, 244, 249, 250-258, 258/1, 258/2, 264, 280/2	Obszar o powierzchni ok. 18,1 ha położony na W od drogi Busko-Zdrój - Mikułowice (pomiędzy przysiółkami Kol. Busko, a Kurzejów). Kompleks wychodni gipsowych wieku kredowo trzeciorzędowego z rozwiniętymi formami zjawisk krasowych i źródłkami. Rzeźbę gipsową tworzą liczne kopuły, ostaniec denudacyjny, wysoczyzny, krawędzie i obniżenia wypełnione roślinnością torfowiskową. Charakterystyczne gipsy wielokryształiczne o kształcie jaskółczych ogonów. Skały porośnięte różnorodną roślinnością kserotermiczną i ciepłolubną. Florę reprezentują m.in. miłek wiosenny (<i>Adonis vernalis</i>), dziewięciśli bezłodygowy (<i>Carlina acaulis</i>), rozchodniki (<i>Sedum sp.</i>), sasanka (<i>Pulsatilla sp.</i>), ostnica włosowata (<i>Stipa capillata</i>), dzwonek syberyjski (<i>Campanula sibirica</i>), turzyca niska (<i>Carex humilis</i>), stulisz miotłowy (<i>Sisymbrium polymorphum</i>). Siedlisko cennych gatunków motyli i innych owadów: paź królowej (<i>Papilio machaon</i>), modraszek telejus (<i>Maculinea telejus</i>). Walory krajobrazowe - widok na Kotlinę Borzykowską i Płaskowyż Szaniecki oraz Góry Świętokrzyskie (w oddali).
3	Zespół stawów w Młynach	Użytek ekologiczny	Gmina: Busko-Zdrój Powiat: buski Działki geodezyjne*: 489; 490; 492	Ochrona ze względu na dużą różnorodność gatunkową awifauny wodno - błotnej i zasiedlającą je w okresie rozrodu herpetofaunę. Stawy zlokalizowane na E od drogi Szaniec - Młyny. Powierzchnia obszaru proponowanego do objęcia ochroną wynosi około 4,1 ha. Miejsce gniazdowania m.in. błotniaka stawowego (<i>Circus aeruginosus</i>), czernicy (<i>Aythya fuligula</i>), kokoszki wodnej (<i>Gallinula chloropus</i>), łyski (<i>Fulica atra</i>), sieweczki rzecznej (<i>Charadrius dubius</i>), potrzosa (<i>Emberiza schoeniclus</i>), trzcinia (<i>Acrocephalus arundinaceus</i>). Ponadto w pobliżu bocian biały (<i>Ciconia ciconia</i>) i dudek (<i>Upupa epops</i>). W 2008 roku stwierdzono w tym rejonie rybołowa (<i>Pandion haliaetus</i>). Ślady wskazujące na obecność wydry (<i>Lutra lutra</i>).
4	Stawy rybne w Widuchowej	Użytek ekologiczny	Gmina: Busko-Zdrój Powiat: buski Działki geodezyjne*: 468	Kompleks stawów gospodarczych, ważny ze względu na przylatujące i gniazdujące tu ptactwo wodno - błotne. Powierzchnia obszaru około 13,7 ha. Stawy znajdują się w N części wsi Widuchowa, posiadają dobrze rozwiniętą linię brzegową, często porośniętą zaroślami trzcinowymi. Liczna fauna związana ze środowiskiem wodnym; głównie ptactwo wodne, wśród którego za łęgowe uznano gatunki: perkozek (<i>Tachybaptus ruficollis</i>), perkoz rdzawoszy (<i>Podiceps grisegena</i>), błotniak stawowy (<i>Circus aeruginosus</i>), trzcinia (<i>Acrocephalus arundinaceus</i>), potrzos (<i>Emberiza schoeniclus</i>). Ponadto miejsce bytowania płazów - żaby zielonej (<i>Rana sp.</i>) i kumaka nizinnego (<i>Bombina orientalis</i>). Miejsce bytowania różnorodnych owadów i ssaków (wydra <i>Lutra lutra</i>). W obrębie obszaru stwierdzono siedlisko Natura 2000 - <i>Potametea</i> (3150).
5	Kompleks stawów w Radzanowie	Użytek ekologiczny	Gmina: Busko-Zdrój Powiat: buski Działki geodezyjne*: 447/2	Zbiorniki wody stojące, ważne ze względu na przylatujące tu ptactwo wodno - błotne. Powierzchnia obszaru wnioskowanego do objęcia ochroną wynosi około 54 ha. Obecność gatunku znajdującego się w załączniku I Dyrektywy Ptasiej - zimorodka (<i>Alcedo atthis</i>). Miejsce rekreacyjne (odpoczynek, biwakowanie), malownicze krajobrazowo.
6	Cwały	Użytek ekologiczny	Gmina: Busko-Zdrój Powiat: buski Działki geodezyjne*: 741/1, 741/2, 744, 745	Odsłonięcia piaskowców i zlepieńców wapiennych w obrębie odcinka stoku o południowej ekspozycji. Widoczne warstwowanie ukośne. Zbiorowiska suchych muraw i zarośli z klasy <i>Potentilletalia</i> i <i>Festuco-Brometea</i> , o szczególnym znaczeniu dla fauny ciepłolubnej, zwłaszcza entomofauny, wśród której spotkać można cenne gatunki - paź królowej (<i>Papilio machaon</i>), modraszek malczyk (<i>Cupido minimus</i>).
7	Góra Sobótczana	Użytek ekologiczny	Gmina: Kije Powiat: pińczowski Działki	Obszar położony na E od zabudowań we wsi Stawiany o powierzchni około 5532 m ² . Zbocza Góry Sobótczanej pokrywa ciepłolubna murawa obfitująca w charakterystyczne, chronione gatunki roślin, np. miłek wiosenny (<i>Adonis vernalis</i>) i rojownik

Lp.	Nazwa obiektu	Forma ochrony	Lokalizacja	Charakterystyka
			geodezyjne*: 812	pospolity (<i>Jovibarva sobolifera</i>). Ciepłolubna fauna gadów (liczne jaszczurki zwinki) oraz fauna motyli (m.in. paź królowej). Na szczycie Góry Sobótczanej skałki w postaci zespołu progów i występów skalnych o sumarycznej długości 20m i wysokości 3m. Skałki są utworami sarmatu - drobnodziarnistymi zlepionkami wapiennymi.
8	Stawy w Stawianach	Użytek ekologiczny	Gmina: Kije Powiat: pińczowski Działki geodezyjne*: 781/3; 782/1; 782/2; 790; 839	Obszar o powierzchni około 3,2 ha. Stawy u podnóża Góry Sobótczanej są miejscem liczego rozrodu płazów, m.in. gatunku chronionego na mocy Dyrektywy Siedliskowej - kumaka nizinnego (<i>Bombina bombina</i>). Z awifauny obszaru warto wymienić błotniaka stawowego (<i>Circus aeruginosus</i>). Możliwe na tym obszarze jest również zaobserwowanie dudka (<i>Upupa epops</i>) i gąsiorka (<i>Lanius colurio</i>), w okolicach Stawian notowano także kszyska (<i>Gallinago gallinago</i>).
9	Chwałowice	Użytek ekologiczny	Gmina: Pińczów Powiat: pińczowski Działki geodezyjne*: 670/1	Obszar na W od zabudowań wsi Chwałowice o powierzchni 17,7 ha. Kompleks łąkowy o charakterze torfowiskowym, z wysokim poziomem wód gruntowych. Wykształcił się tutaj rzadki typ torfowiska - żyzne torfowisko węglanowe <i>Caricetum davallianae</i> . Tereny ekstensywnie użytkowane rolniczo z bogatą florą higro- i hydrofilną. Występowanie rzadkiego gatunku motyla - modraszka telejus (<i>Maculinea teleius</i>).
10	Stawy w Śmigowcu	Użytek ekologiczny	Gmina: Chmielnik Powiat: kielecki Działki geodezyjne*: 679	Obszar o powierzchni 1,1 ha, położony jest około 700 metrów na N od południowej granicy Parku, pomiędzy Gartatowicami, a Sędziejowicami, w pobliżu szosy prowadzącej do przysiółka Śmigowiec. Ochroną proponuje się objąć dwa niewielkie zbiorniki wodne, z charakterystycznymi zbiorowiskami roślinności wodnej należącej do klasy <i>Potametea</i> oraz otaczające je mokradła i pasy szuwarów, które stanowią ważne miejsce bytowania różnorodnych gatunków zwierząt, zwłaszcza ptaków wodno - błotnych. Do ciekawszych gatunków należy zaliczyć bąka (<i>Botaurus stellaris</i>), oprócz niego spotkać tu można perkozka (<i>Tachybaptus ruficollis</i>), czy kokoszkę (<i>Gallinula chloropus</i>).
11	Wzgórza Żerniki Górne - Szczaworyż	Użytek ekologiczny	Gmina: Busko-Zdrój Powiat: buski Działki geodezyjne*: 5; 6; 35; 36; 37; 38; 39; 796; 797; 806; 1060; 1061	Wzgórza nawapienne, leżące na N od drogi Żerniki Górne - Szczaworyż, równoległe do drogi. Południowe i zachodnie stoki wzniesień porośnięte są murawami ciepłolubnymi i kserotermicznymi należącymi do klasy <i>Festuco-Brometea</i> . Cenne miejsce ze względu na kserotermiczną faunę - m.in. modraszek telejus (<i>Maculinea teleius</i>), modraszek gniady (<i>Polyommatus ripartii</i>) i florę - młok wiosenny (<i>Adonis vernalis</i>), dziewięciśń bezłodygowy (<i>Carlina acaulis</i>). Powierzchnia proponowanego do objęcia ochroną obszaru wynosi 7,43 ha.
12	Próg Szaniecki	Użytek ekologiczny	Gmina: Busko-Zdrój Powiat: buski Działki geodezyjne*: 303-305, 315-324	Obszar proponowany do objęcia ochroną o łącznej powierzchni około 1,67 ha. Odsłonięcie osadów sarmatu w obrębie części granicznej Płaskowyżu Szanieckiego. Odstaniają się piaskowce wapienne zbudowane z ziaren wapiennych z wkładkami zlepionców wapiennych. Odsłonięcie ma długość około 1 km. Próg porośnięty roślinnością kserotermiczną od południowej strony. Północna część proggu wypłaszcza się przechodząc w płaski, kamienisty teren porośnięty łąkami.
13	Zagaje Kikowskie	Użytek ekologiczny	Gmina: Solec-Zdrój Powiat: buski Działki geodezyjne*: 411/1, 411/2, 414, 415	Różnorodne osady, struktury, formy w obrębie wychodni skalnej wapieni litotamniowych. Elementy rzeźby lessowej widoczne w wyrobiskach pobliskiej piaskowni. Skały porośnięte cennymi gatunkami roślin kserotermicznych. Ostoja fauny bezkręgowej (bogactwo motyli). Teren cenny pod względem krajobrazowym. Powierzchnia proponowanego do objęcia ochroną obszaru wynosi 0,74 ha.
14	Kapturowa Góra	Zespół przyrodniczo-krajobrazowy	Gmina: Busko-Zdrój Powiat: buski Działki geodezyjne*: 110, 663, 929, 974/3, 984, 985, 986,	Proponowana forma obejmuje zasięgiem prehistoryczne grodzisko zlokalizowane w szczytowej części wzniesienia oraz jego stoki. W części szczytowej zlokalizowana jest także niewielka jaskinia typu zwalskowo - krasowego. Jest to odsłonięcie wapieni litotamniowych. Stoki wzgórza pokrywa roślinność kserotermiczna i ciepłolubna. Proponowany obiekt posiada walory krajobrazowe (punkt widokowy na okolicę Buska-Zdroju oraz dominantę w postaci „Ostrej Góry”). Całkowita powierzchnia terenu proponowana do ochrony to około 7,57 ha.
15	Odsłonięcie gipsów w Chwałowicach	Stanowisko dokumentacyjne	Gmina: Pińczów Powiat: pińczowski	Odsłonięcie w nieczynnym kamieniołomie wglębnym. Odsłonięcie o wysokości ścian około 12m. Utwory to gipsy szkieletowe zwane też szklicami. Na dnie wyrobiska oczka wodne i torfowisko.

Lp.	Nazwa obiektu	Forma ochrony	Lokalizacja	Charakterystyka
			Działki geodezyjne*: 846, 609, 640	Powierzchnia proponowanego do objęcia ochroną obszaru wynosi 1,82 ha.
16	Galów-Góra Kamnica	Stanowisko dokumentacyjne	Gmina: Busko - Zdrój Powiat: buski Działki geodezyjne*: 335, 336/3, 337-346, 353, 380, 384	Obszar proponowany do objęcia ochroną o łącznej powierzchni około 24,78 ha. Odslonięcie zlepieńców wapiennych sarmatu w starym wyrobisku, zlokalizowanym w obrębie Progu Szanieckiego. Wydobycie surowca postępowano w przeszłości w systemie łomików na potrzeby lokalne. Obecnie w odslonięciu widoczny sposób wykształcenia osadu, struktury sedimentacyjne i tektoniczne. Miejsce cenne z perspektywy krajobrazowej i dydaktycznej – widok na Ponidzie i Góry Świętokrzyskie.
17	Kamieniołom piaskowców i zlepieńców wapiennych Chomentówek/ Sędziejowice	Stanowisko dokumentacyjne	Gmina: Chmielnik Powiat: kielecki Działki geodezyjne*: 1017, 1018	Kamieniołom stokowy o długości około 80m i wysokości nie przekraczającej 5m, zlokalizowany w części szczytowej wzniesienia. Odslonięcie piaskowców i zlepieńców wapiennych wzbogaconych krzemieniami i ziarnami kwarcu. Całkowita powierzchnia terenu proponowana do ochrony to około 2,36 ha.
18	Gipsowa górką w Łągiewnikach	Pomnik przyrody nieożywionej (o charakterze botaniczno-geologicznym)	Gmina: Busko-Zdrój Powiat: buski Działki geodezyjne*: 592	Odslonięcie gipsów wielokrystalicznych wykształcone w postaci ostańca denudacyjnego. Wzniesienie o wysokości około 5m, długości 50m i szerokości miejscami dochodzącej do 25m. Obiekt pokryty roślinnością kserotermiczną i ciepłolubną – między innymi: zawilcem wielkokwiatowym (<i>Anemone sylvestris</i>), seslerią błotną (<i>Sesleria caerulea</i>), wężymordem stepowym (<i>Schorzoneria purpurea</i>) czy ostnicą włosowatą (<i>Stipa capillata</i>) (dane wg R. Kazimierzczakowej i J. Perzanowskiej, 1997)

*działki geodezyjne wg. danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii, zamieszczonych na portalu internetowym geoportal.gov.pl

§ 6. Określa się następujące działania z zakresu ochrony przyrody żywej:

- 1) działania w zakresie utrzymania mozaiki środowiskowej Parku, powierzchni cennych siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, w tym racjonalnego wykorzystania i rozwoju proekologicznych form działalności rolniczej (Obszary O2-O3):
 - a) utrzymanie i rozwój gospodarowania na użytkach rolnych na zasadach rolnictwa zrównoważonego,
 - b) ograniczenie stosowania chemicznych środków ochrony roślin oraz nawozów sztucznych,
 - c) przestrzeganie następstwa w uprawie poszczególnych gatunków,
 - d) zachowanie właściwej struktury upraw,
 - e) preferowanie i promowanie rozdrobnienia powierzchni upraw z dużym udziałem miedz zamiast stosowania monokultur,
 - f) zachowanie płatów ekstensywnie użytkowanych trwałych użytków zielonych,
 - g) zachowanie i tworzenie w sąsiedztwie gruntów przeznaczonych pod uprawę środowisk wyłączonych z zabiegów agrotechnicznych: miedz, pasów zakrzewień i zadrzewień śródpolnych oraz pasów trwałych ekstensywnie użytkowanych łąk,
 - h) zachowanie stref ekotonowych,
 - i) przywrócenie tradycyjnej gospodarki pasterskiej poprzez wypas lub użytkowanie kośne, stosowanie stałych i jednorodnych zabiegów – koszenie raz, maksymalnie dwa razy w roku. (dotyczy w szczególności okolic wsi Szaniec, Zagaje Kikowskie, Szczaworyż, a także wilgotnych łąk pomiędzy Chwałowicami a Gartatowicami, oraz na północ od Buska Zdroju),
 - j) zahamowanie procesów naturalnej sukcesji roślinności poprzez usuwanie siewek i podrostu krzewów i drzew (głównie sosny i brzozy), zwłaszcza w obrębie płatów muraw kserotermicznych w okolicach Kikowa, na Górze Białej i Górze Czarownicy oraz w okolicach Kamnicy i kamieniołomu Szaniec, a także w obrębie muraw naskalnych na Górze Kapturowej,
 - k) ochrona łąk i pastwisk przed ich konwersją w grunty orne poprzez formułowanie odpowiednich zapisów w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,

- l) ochrona leśnych siedlisk przyrodniczych poprzez stosowanie składów gatunkowych upraw i docelowych gospodarczych typów drzewostanu zgodnych z zasadami hodowli lasu,
 - m) ochrona lasów liściastych o naturalnym lub zbliżonym do naturalnego charakterze (grądy, dąbrowy, łągi) poprzez stosowanie proekologicznych zasad zagospodarowania wynikających z Zarządzenia 11A Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, w szczególności: pozostawianie drzew zamierających, martwych drzew stojących i leżących oraz drzew dziuplastych. Szczegółowa lokalizacja działań wynika z lokalizacji poszczególnych płatów siedlisk (9170 - niewielkie płaty w okolicach wsi Widuchowa, Bronina, Kików, Szczaworyż; 91I0 - Widuchowa, Szczaworyż, Kików; 91T0 - Młyny, Chrabków; 91E0 oraz 91F0 - w rozproszeniu na terenie Parku wzdłuż cieków i w zagłębieniach, m.in w okolicy Sułkowic);
- 2) działania w zakresie zachowania odpowiedniego stanu populacji cennych gatunków roślin i zwierząt (Obszary O2-O4):
- a) ochrona roślin poprzez zachowanie biotopów poszczególnych gatunków, w przypadku których wskazana jest ochrona miejsc ich występowania poprzez niedopuszczenie do zarastania siedlisk, dla których są charakterystyczne i z którymi są związane; działanie dotyczy w szczególności okolic Kikowa, Góry Białej i Góry Czarownicy, oraz okolic Kamnicy, kamieniołomu Szaniec i Góry Kapturowej,
 - b) ochrona owadów poprzez utrzymanie występujących na obszarze Parku stanowisk gatunków kserotermofilnych, halofilnych i halobiontów; ochrona potencjalnych siedlisk ich występowania, tj. muraw kserotermicznych, napiaskowych, nasłonecznionych stoków, solnisk poprzez:
 - przywrócenie i utrzymanie ekstensywnej gospodarki na łąkach i murawach kserotermicznych,
 - utrzymanie ekstensywnego gospodarowania na cennych obszarach solniskowych,
 - przywrócenie tradycyjnej gospodarki pasterskiej poprzez wypas lub użytkowanie kośne,
 - zahamowanie procesów naturalnej sukcesji roślinności poprzez systematyczne usuwanie siewek i podrostu krzewów, drzew oraz innych gatunków inwazyjnych,
 - działania należy realizować w obrębie muraw w okolicach Kikowa (Kamienna Góra), na Górze Białej i Górze Czarownica (na N od drogi Bronina - Żerniki Górne), w obrębie murawy pomiędzy Sułkowicami a Skotnikami, w okolicach Kamnicy i kamieniołomu Szaniec, po obu stronach drogi Stawiany - Samostrzałów (Góra Sobótczana), a także w obrębie solniska Owczary;
 - c) ochrona ryb poprzez:
 - przeciwdziałanie próbom przebudowy cieków i zbiorników wodnych bez zapewnienia odpowiednich przepławek i obejść (na obszarze całego Parku),
 - przeciwdziałanie spuszczeniu i konserwacji zbiorników wodnych w okresie tarliskowym ryb (stawy w Widuchowej, Młynach),
 - ograniczanie w zarybianiu stawów gatunkami obcymi naszej ichtiofaunie;
 - d) ochrona płazów i gadów poprzez:
 - zachowanie wszystkich małych zbiorników wodnych (oczka wodne, jeziorka) i terenów zabagnionych jako miejsc rozrodu i liczego występowania płazów, zwłaszcza zlokalizowanych w okolicy Stawian (miejsce liczego rozrodu kumaka nizinnego); ochrona przed wysychaniem i ewentualnymi zabiegami hydrotechnicznymi,
 - tworzenie wokół miejsc liczniejszego występowania płazów stref buforowych z zakrzewień i zadrzewień jako bariery ochronnej (dotyczy niewielkich zbiorników wodnych na wsch. od Stawian, na pd. i pd.-wsch. od Gartatowic, na pd. i pd.-zach. od Sędziejowic),
 - projektowanie nowych dróg i przebudowa starych z uwzględnieniem bezkolizyjnych przejść i przepustów dla zwierząt, wykonywanie zapór i rozstawianie płotków naprowadzających (droga w Widuchowej w okolicy stawów, na drodze z Chrabkowa

do Szarbkowa oraz między stawami w miejscowości Młyny od strony Szańca),

- ochrona ptaków: działania ochronne tożsame z działaniami zmierzającymi do zachowania ekstensywnie użytkowanych łąk, pastwisk i muraw kserotermicznych;
 - e) ochrona ssaków poprzez pozostawianie stref ekotonowych między biocenozami leśnymi a biocenozami terenów otwartych (łąk, pól, pastwisk) na wsch. i pn.-wsch. od Szarbkowa, na zach. i pd.-zach. od wsi Młyny, na wsch. od Szańca, na pd. od Zbrodnic a na wsch. od Buska-Zdroju, na pn. od wsi Szczaworyż, ponadto obszarów pomiędzy Smogorzowem a Konarami, a także stref o charakterze ekotonowym wykształconych w dolinach rzek: Bród i Czarna Rzeka;
- 3) działania zmierzające do przywrócenia równowagi ekologicznej oraz odpowiedniego zachowania i kształtowania stanu środowiska przyrodniczego (teren całego Parku):
- a) likwidacja oraz rekultywacja antropogenicznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi i gleb (w pobliżu stawów w miejscowości Młyny, przy drodze pomiędzy Mikułowicami i Łagiewnikami, w okolicach Kikowa i Kamiennej Góry, pomiędzy Sułkowicami i Skotnikami na terenach powyrobiskowych - Góra Kapturowa oraz w miejscowości Szaniec – kamieniołom),
 - b) zachowanie istniejącej struktury korytarzy ekologicznych warunkującej przemieszczanie się organizmów żywych w skali lokalnej:
 - korytarz lokalny (KL1) o układzie pd.-wsch. - pn.zach., przebiegający w obrębie rozległych kompleksów terenów otwartych, w głównej mierze użytkowanych rolniczo łąk, pól i pastwisk,
 - korytarz lokalny (KL2) rzeki Bród, umożliwiający migrację roślin i zwierząt na terenie Parku, mający jednak swoje ujście poza granicami Parku w obrębie kompleksu leśnego pomiędzy Borzykową a Stopnicą,
 - korytarz lokalny (KL3) rzeki Czarna Rzeka, umożliwiający migrację roślin i zwierząt na terenie Parku, mający jednak swoje ujście poza granicami Parku w obrębie kompleksu leśnego pomiędzy Borzykową a Stopnicą;
 - c) zachowanie istniejącej struktury korytarzy ekologicznych warunkującej przemieszczanie się organizmów żywych w skali regionalnej (utrzymanie powiązań ekologicznych z innymi obszarami cennymi przyrodniczo):
 - korytarz ponadregionalny (KR1) o układzie pn.-pd., przebiegający w obrębie terenów otwartych i leśnych, umożliwiający w dużej mierze migrację dużych zwierząt kopytnych i awifauny pomiędzy kompleksami leśnymi Pogórza Szydłowskiego (Las Umianowski, Las Wolski, Las Samostrzałowski), poprzez tereny Parku w okolicach Sędziejowic, Chwałowic i Szarbkowa w stronę lasów położonych na Garbie Pińczowskim i doliny rzeki Nidy,
 - korytarz ponadregionalny (KR2) - Dolina Nidy, przebiegający doliną rzeki Nidy, łączący obszar Parku z innymi obszarami chronionymi na terenie województwa świętokrzyskiego;
 - d) zachowanie drożności i trwałości korytarzy ekologicznych o charakterze lokalnym i regionalnym poprzez:
 - uwzględnienie na etapie planowania i budowy/modernizacji dróg (niezależnie od ich kategorii) przecinających szlaki migracyjne zwierząt wymagań związanych z zapewnieniem drożności i ciągłości korytarzy ekologicznych (budowa przepustów i przejść podziemnych/nadziemnych dla różnych grup zwierząt – głównie płazów, gadów i dużych ssaków),
 - ograniczanie lokalizowania elementów infrastrukturalnych zagrażających funkcjonowaniu korytarzy ekologicznych (np. farm wiatrowych, elektrowni wodnych),
 - zachowanie mozaikowatej struktury własności, upraw, miedz, śródpolnych oczek wodnych i innych nieprodukcyjnych elementów przestrzeni rolniczej, stanowiących ostoję dla dzikich gatunków,
 - zapobieganie rozpraszaniu zabudowy oraz niedopuszczanie do zlewania się

jednostek osadniczych.

§ 7. Określa się następujące działania z zakresu ochrony przyrody nieożywionej (Obszar O1):

- 1) kontrola stanu zachowania cennych obiektów geologicznych i geomorfologicznych podlegających ochronie prawnej: „Odsłonięcie geologiczne i źródło” oraz „Odsłonięcie geologiczne” w Łągiewnikach, „Ściana łomiku” w Młynach, „Wyrobisko poeksploatacyjne gipsów” w Gartatowicach, „Zajęcza Góra” w Skotnikach Małych, „Zespół jaskiń krasowych” w Kikowie oraz obiektów proponowanych do objęcia formami ochrony,
- 2) ochrona przed zarastaniem poprzez kontrolowanie stopnia zarośnięcia, a w razie konieczności odsłonięcie części lub całości obiektu poprzez mechaniczne usunięcie zakrzewień stanowisk dokumentacyjnych: „Wyrobisko poeksploatacyjne gipsów” w Gartatowicach, „Ściana łomiku” w Młynach, pomników przyrody nieożywionej: „Odsłonięcie geologiczne i źródło” oraz „Odsłonięcie geologiczne” w Łągiewnikach, „Zespół jaskiń krasowych” w Kikowie,
- 3) zaniechanie poboru surowców naturalnych bezpośrednio z odsłoneń skalnych (z wyjątkiem próbek pobieranych dla celów edukacyjnych i naukowych): stanowisko dokumentacyjne „Wyrobisko poeksploatacyjne gipsów” w Gartatowicach oraz odsłonięcia w dawnych kamieniołomach: pomiędzy Sędziejowicami i Samostrzałowem oraz pomiędzy Gartatowicami a Chwałowicami,
- 4) zapobieganie nielegalnemu wydobyciu surowców naturalnych na potrzeby lokalne poprzez patrolowanie miejsc wydobycia: złoża w okolicach „Wąwozu Kikowskiego”, przy drodze Kików-Skotniki, przy drodze Gartatowice-Chwałowice, w okolicy Szańca,
- 5) przeciwdziałanie degradacji wierzchnich warstw gleby na skutek intensyfikacji i chemizacji rolnictwa poprzez:
 - a) stosowanie zasad wynikających z dobrej praktyki rolniczej,
 - b) edukację w zakresie rolnictwa ekologicznego i promocję pakietów rolnośrodowiskowych;
- 6) przeciwdziałanie naturalnemu procesowi erozji eolicznej i wodnej gleb nieleśnych (użytkowanych rolniczo) poprzez:
 - a) trwałe zadarnianie gruntów ornych o większym kącie nachylenia (powyżej 12°),
 - b) stosowanie w miejscach szczególnie zagrożonych erozją „płodozmianu przeciwerozyjnego” (południowa część Parku – okolice Kikowa, Sułkowic, Skotnik Małych i Dużych, aż po linię Owczary-Szczaworyż),
 - c) prowadzenie orki na gruntach ornych usytuowanych na stokach o małym nachyleniu poprzecznie w stosunku do stoku;
- 7) uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej poprzez:
 - a) rozbudowę istniejącej sieci kanalizacji zbiorczej,
 - b) kontrolę szczelności szamb i wywozu ścieków z gospodarstw domowych,
 - c) objęcie wszystkich miejscowości zorganizowanym transportem odprowadzającym ścieki z szamb do oczyszczalni ścieków (transport asenizacyjny),
 - d) budowę lokalnych, grupowych lub indywidualnych oczyszczalni ścieków (Błoniec, Zagaje Kikowskie oraz rozproszona zabudowa na obszarze całego Parku);
- 8) przeciwdziałanie spływowi do większych cieków zanieczyszczonych wód pochodzących z terenów użytkowanych rolniczo poprzez:
 - a) dostosowanie sposobu użytkowania terenu do warunków wodno-wilgotnościowych gleby,
 - b) prawidłowe ułożenie zmianowania roślin,
 - c) przyorywanie na polach uprawnych słomy kukurydzianej, zbóż, rzepaku w okresie jesień-zima;
- 9) przeciwdziałanie zanieczyszczeniom komunikacyjnym i emisji pyłów i gazów poprzez:
 - a) wprowadzenie szpaleru drzew wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych,

- b) promowanie „czystych” ekologicznie paliw i możliwości wykorzystania energii elektrycznej w gospodarstwach domowych poprzez edukację ekologiczną dorosłych i młodzieży;
- 10) przeciwdziałanie zaśmiecaniu terenu Parku poprzez:
- a) rozbudowę zabudowy techniczno-sanitarnej przy obiektach wypoczynkowo-rekreacyjnych (kompleks stawów w Radzanowie),
 - b) rozwijanie świadomości ekologicznej przez szkolenia, prelekcje i zajęcia edukacyjne,
 - c) podjęcie współpracy służb Parku i samorządów lokalnych (gminnych) w celu zinventaryzowania miejsc nielegalnego składowania odpadów (teren całego Parku, a w szczególności miejsca stwierdzonych dzikich zrzutów śmieci: kamieniołom w Gartatowicach, kamieniołom przy drodze z Gartatowic do Chwałowic, Wąwóz Kikowski i okolice Kamiennej Góry oraz miejscowo pomiędzy Łagiewnikami i Mikułowicami i blisko trasy Sułkowice-Skotniki).

§ 8. Określa się następujące działania z zakresu ochrony walorów krajobrazowych i dziedzictwa kulturowego (Obszar O1-O5):

- 1) zachowanie różnorodnego i harmonijnego krajobrazu poprzez:
- a) kształtowanie odpowiedzialnej polityki przestrzennej gmin - określenie jasnych i czytelnych zasad kształtowania przestrzeni w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gmin,
 - b) zachowanie istniejącego układu przestrzennego miejscowości: Stawiany, Gartatowice, Sędziejowice, Szaniec, Widuchowa, Szczaworyż i Skotniki; lokalizowanie nowej zabudowy mieszkaniowej wyłącznie w obrębie zabudowy już istniejącej, z wykorzystaniem luk i wolnych przestrzeni pomiędzy stojącymi domami,
 - c) ochronę sylwetek miejscowości: Sędziejowice, Szaniec i Szczaworyż poprzez ograniczenie lokalizowania obiektów wysokościowych, tworzących akcenty dysharmonijne, konkurujące w krajobrazie z dominantami o charakterze pozytywnym (wieże kościołów),
 - d) ochronę przed zabudową przedpola widokowego miejscowości: Sędziejowice, Szaniec i Szczaworyż poprzez utrzymanie dotychczasowego przeznaczenia tych terenów (łąki, użytki rolne) w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
 - e) kształtowanie wnętrza krajobrazowych miejscowości: Stawiany, Gartatowice, Sędziejowice, Młyny, Szaniec, Widuchowa, Szczaworyż poprzez wyodrębnianie zagospodarowanych przestrzeni centralnych i porządkowanie podziałów funkcjonalnych,
 - f) wykonanie studiów krajobrazowych miejscowości: Stawiany, Gartatowice, Sędziejowice, Młyny, Szaniec, Widuchowa, Szczaworyż, wskazujących możliwości dalszego rozwoju zabudowy w zgodzie z zasadami harmonii i ładu przestrzennego,
 - g) wprowadzenie zieleni maskującej wokół stacji benzynowych zlokalizowanych przy drodze krajowej nr 73 (Elźbiecin i Szczaworyż),
 - h) wprowadzanie nasadzeń drzew przy drogach: Kameduły-Szaniec, Nowy Folwark-Szaniec, Pęczelice-Owczary, Łagiewniki-Kolonia Wschodnia, Widuchowa-Kotki,
 - i) podtrzymywanie tradycji przydomowych sadów i ogrodów,
 - j) ochronę krajobrazu rolniczego przez umieszczanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zapisów ograniczających możliwość dokonywania zmian w przeznaczeniu gruntów,
 - k) zachowanie miedz, kęp drzew i krzewów, trwałych zadarnień wzdłuż cieków wodnych, żywoplotów, skarp itp., uzupełnienie zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych,
 - l) promowanie zasad Kodeksu dobrej praktyki rolniczej w odniesieniu do sposobu gospodarowania i wyglądu gospodarstw,
 - m) likwidacja nielegalnych składowisk odpadów, połączona z pełną inwentaryzacją nielegalnych wysypisk; edukacja społeczna, prewencja i monitoring,

- n) edukacja w zakresie szkodliwości nielegalnego wypalania traw, prowadzona wśród mieszkańców: akcje plakatowe, rozmowy i prelekcje towarzyszące ważnym wydarzeniom z życia gminy, włączenie tematu szkodliwości wypalania traw do szkolnych programów edukacji przyrodniczej i regionalnej oraz poruszanie problemu na lekcjach wychowawczych itp.,
 - o) przywrócenie walorów widokowych Kapturowej Góry poprzez odsłonięcie szczytu, połączone z uczynieniem śladów grodziska;
- 2) zachowanie wielkopowierzchniowej kompozycji kulturowej, wraz z bogactwem i różnorodnością tworzących ją obiektów i układów zabytkowych poprzez:
- a) ustalenie zasad całościowej i skoordynowanej polityki przestrzennej, mającej na celu zachowanie istniejącej struktury układu osadniczego, w szczególności historycznie ukształtowanego rozplanowania osad, rozłogu pól oraz sieci dróg,
 - b) dokumentacja zabytków budownictwa ludowego i małej architektury,
 - c) określenie sposobów użytkowania oraz szczegółowych warunków dokonywania zmian i modernizacji najcenniejszych budynków zabytkowych, ze wskazaniem dopuszczalnej skali przebudowy, możliwych do użycia materiałów i kolorystyki,
 - d) utrzymanie właściwej ekspozycji krajobrazowej obiektów małej architektury poprzez ich odsłanianie (odkrzacanie) i porządkowanie otoczenia,
 - e) bieżące aktualizowanie gminnych ewidencji zabytków oraz gminnych programów ochrony nad zabytkami,
 - f) zabezpieczenie ruin zboru ariańskiego w Pęczelicach poprzez przykrycie dachem oraz uporządkowanie otoczenia,
 - g) zabezpieczenie ruin dolnego młyna w Młynach – wykonanie prac porządkowych, usunięcie zgromadzonych odpadów,
 - h) udostępnienie informacji o obiektach zabytkowych poprzez ustawienie tablic informacyjnych (dwór w Szańcu, zespół młynów w Młynach, młyn w Skotnikach, ruiny zboru w Pęczelicach),
 - i) wyznaczenie architektonicznego szlaku turystycznego łączącego Kije, Sędziejowice, Młyny, Szaniec, Busko-Zdrój, Widuchową, Szczaworyż i Stopnicę;
- 3) zachowanie walorów kultury niematerialnej poprzez:
- a) eksponowanie tradycji lokalnych w szkolnych programach edukacji regionalnej,
 - b) organizowanie i współorganizowanie konkursów i projektów dotyczących tematyki lokalnej tradycji i historii,
 - c) dokumentowanie materialnych świadectw związanych z lokalną historią i kulturą duchową,
 - d) wykorzystanie lokalnych wydarzeń kulturalnych do promowania kultury niematerialnej regionu,
 - a) wspieranie oddolnych inicjatyw służących zachowaniu i kultywowaniu miejscowej kultury niematerialnej (muzea szkolne, regionalne koła zainteresowań, prasa regionalna, obchody święta miejscowości, obchody rocznicowe lokalnych wydarzeń historycznych, opieka nad zabytkami w miejscowości rodzinnej i w jej sąsiedztwie).

Rozdział 6

Obszary udostępniane dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, amatorskiego połowu ryb i dla innych form gospodarowania oraz sposoby korzystania z tych obszarów

§ 9. Dla potrzeb prowadzenia prac i badań naukowych udostępnia się cały obszar Parku poza miejscami, do których dostęp regulowany jest na podstawie odrębnych przepisów. W ramach udostępniania dla celów naukowych preferowane powinny być prace badawcze obejmujące następujące zagadnienia:

1) zagadnienia badawcze z zakresu przyrody żywej:

- a) rozpoznanie i ocena wpływu gatunków obcych i inwazyjnych na rodzime gatunki roślin i zwierząt występujące na terenie Szanieckiego Parku Krajobrazowego,
- b) dynamika populacji rzadkich i zagrożonych wyginięciem gatunków roślin związanych z murawami kserotermicznymi i obszarami solniskowymi, w kontekście ich wymagań siedliskowych, konkurencji międzygatunkowej, zmian w rozmieszczeniu przestrzennym na terenie Parku i ewentualnych oddziaływań antropogenicznych,
- c) zmiany hydrologiczne na terenie Parku, związane bezpośrednio z obniżaniem poziomu wód gruntowych i osuszaniem terenów, a także zmniejszaniem się arealu cennych siedlisk i ostoi flory (w tym związanych z pracami odwadniającymi na potrzeby rolnictwa),
- d) analiza i ocena wpływu na stan siedlisk procesów sukcesyjnych, z uwzględnieniem zabiegów ochrony czynnej,
- e) opracowanie faunistyczno-ekologiczne (występowanie, liczebność populacji, wybiórczość siedliskowa) dotyczące odonatofauny ekosystemów wodnych obszaru Parku,
- f) fauna motyli obszarów kserotermicznych, łąk, pastwisk i otwartych terenów podmokłych,
- g) gromada pajęczaków - ich skład gatunkowy, liczebność i rozmieszczenie na obszarze Parku,
- h) płazy występujące w Szanieckim Parku Krajobrazowym, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków „naturowych” i umieszczonych na Polskiej Czerwonej Liście Gatunków Ginących i Zagrożonych na obszarze zbiorników wodnych i ich okolic,
- i) liczebność, rozmieszczenie, dostępność odpowiednich typów siedlisk oraz sukces lęgowy bociana białego *Ciconia ciconia* na terenie Szanieckiego Parku Krajobrazowego,
- j) ocena wpływu drapieżników (lis, dziczka psy i koty, kuna, ewentualnie norka amerykańska) na wybrane gatunki fauny - zwłaszcza na gatunki ptaków chronione w ramach Dyrektywy Ptasiej,
- k) wielkość i skład gatunkowy populacji nietoperzy oraz ich kolonii lęgowych, noclegowisk i zimowisk,
- l) solnisko w Owczarach - stan zachowania, skład gatunkowy fauny i flory; próba analizy zmian zachodzących w obrębie solniska na przestrzeni lat;

2) zagadnienia badawcze z zakresu przyrody nieożywionej:

- a) badanie równowagi hydrologicznej i określenie możliwości podniesienia retencyjności obszaru SzPK,
- b) badanie kierunków i tempa przemian w sposobie użytkowania gruntów i ich wpływu na środowisko przyrodnicze,
- c) badanie struktury zadrzewień śródpolnych i ich znaczenia dla środowiska hydrologicznego obszaru Parku,
- d) ocena funkcjonowania sieci melioracyjnej na terenie Szanieckiego Parku Krajobrazowego,
- e) inwentaryzacja naukowa form krasu gipsowego, ze szczegółowym obrazem kartograficznym i klasyfikacją genetyczną form, interpretacją związków pomiędzy ich występowaniem i rozmieszczeniem a różnymi czynnikami budowy geologicznej (wykształcenie litologiczne, miąższość, stopień zdegenerowania serii gipsowej, tektonika);

3) zagadnienia badawcze z zakresu krajobrazu i kultury:

- a) przemiany krajobrazu kulturowego w warunkach presji urbanistycznej,
- b) studia krajobrazowe wewnątrz architektonicznych miejscowości z dobrze zachowanym (czytelnym) układem przestrzennym (Szaniec, Szczaworyż, Sędziejowice),
- c) badania z zakresu stylu regionalnego w budownictwie ludowym Parku oraz jego przekształceń i zmian,
- d) badania dokumentacyjne zabytkowych obiektów technicznych (młyny).

§ 10. Dla celów edukacyjnych udostępnia się obszar całego Parku poza miejscami, do których dostęp regulowany jest na podstawie odrębnych przepisów. Proponuje się przy tym uwzględnienie w sposób szczególny najbardziej wartościowych z edukacyjnego punktu widzenia obiektów:

- 1) z zakresu przyrody żywej:
 - a) kompleksy stawów w Młynach i Widuchowej: miejsce występowania cennych gatunków fauny ptaków wodno-błotnych, wskazane jest ustawienie tablicy informacyjnej z opisem ekosystemu zbiornika wodnego oraz zdjęciami cennych gatunków zwierząt (np. błotniak stawowy, trzcinia, czernica), udostępnianie powinno odbywać się w oparciu o istniejące ścieżki przebiegające na groblach stawów i wokół nich,
 - b) zbiornik wodny wraz z kompleksem niewielkich oczek wodnych w okolicach wsi Stawiany oraz oczka wodne na południe od wsi Sędziejowice: miejsce występowania bogatej fauny płazów, wskazane jest ustawienie tablicy informacyjnej z opisem ekosystemu oraz zdjęciami cennych gatunków zwierząt (np. kumak nizinny, traszka grzebieniasta, traszka zwyczajna), udostępnianie w oparciu o istniejący układ ścieżek i dróg,
 - c) solnisko Owczary: obszar występowania rzadkich gatunków roślin słonolubnych, wskazane jest ustawienie tablicy informującej o obiekcie (jak powstało solnisko, jakie są gatunki charakterystyczne), udostępnianie powinno odbywać się w oparciu o drogę gruntową prowadzącą do solniska (wchodzenie na obszar rezerwatu wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska),
 - d) murawy kserotermiczne na Górze Kapturowej, Górze Czarownica, Górze Sobótczanej: miejsce występowania gatunków roślin ciepłolubnych (ponadto są to miejsca widokowe, z których rozpościera się widok na krajobraz rolniczy Parku), proponuje się ustawić tablice z informacją o charakterystycznej roślinności kserotermicznej (wykaz i zdjęcia gatunków tj. miłek wiosenny, rojownik pospolity i inne), udostępnianie w oparciu o istniejący układ ścieżek i dróg;
- 2) z zakresu przyrody nieożywionej:
 - a) rezerwat: „Owczary”,
 - b) pomniki przyrody nieożywionej: „Odślonięcie geologiczne i źródło” oraz „Odślonięcie geologiczne” w Łagiewnikach, „Zespół jaskiń krasowych” w Kikowie,
 - c) użytki ekologiczne: „Jezioro Pleban” w Szarbkowie, „Kompleks leśny z oczkami wodnymi” w Chrabkowie, wzgórze „Ostra Góra” i „Wąwóz Kikowski”,
 - d) stanowiska dokumentacyjne: „Ściana łomiku” w Młynach, „Zajęcza Góra” w Skotnikach Małych oraz „Wyrobisko poeksploatacyjne gipsów” w Gartatowicach,
 - e) obiekty proponowane do objęcia ochroną prawną;
- 3) z zakresu krajobrazu i kultury:
 - a) punkt widokowy na wzgórzu Kamnica nad Szańcem, z widokiem na zabytkowy układ przestrzenny miejscowości Szaniec,
 - b) punkt widokowy i grodzisko na Kapturowej Górze,
 - c) ciąg widokowy z postumentowym krzyżem na grzbiecie ciągnącym się na północ od Sułkowic,
 - d) zabytkowe zespoły architektoniczne miejscowości: Szaniec, Widuchowa i Szczaworyż;
- 4) proponuje się wyznakowanie nowych ścieżek edukacyjnych na terenie Parku:
 - a) ścieżka edukacyjna w rejonie Szczaworyża, możliwe dwa warianty przebiegu:
 - wariant północny: centrum miejscowości (skwer przy kościele parafialnym) - cmentarz z kwaterą wojenną z 1939 - zielony szlak pieszy – widokowy grzbiet na północ od Szczaworyża – pierwsze zabudowania Nowej Wsi – Szczaworyż,
 - wariant południowy: centrum miejscowości - Kapturowa Góra - użytek ekologiczny Ostra Góra - Pęczelice – Szczaworyż,
 - b) ścieżka edukacyjna w Młynach, w formie pętli prowadzącej po obu stronach trasy nr 73

(łąki na wschód od trasy położone są poza Parkiem).

§ 11. Udostępnienie Parku dla celów turystycznych i rekreacyjnych powinno odbywać się w oparciu o istniejącą na jego terenie infrastrukturę służącą temu celowi. Preferowaną formą turystyki powinna być turystyka piesza i rowerowa.

Rozdział 7

Ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin oraz do planu zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń

§ 12. Ustalenia odnoszące się do poszczególnych stref

- 1) ustalenia dla terenów rolnych:
 - a) zaleca się utrzymanie dotychczasowej funkcji rolnej (grunty rolne, łąki i pastwiska),
 - b) preferuje się ekstensywne rolnictwo ekologiczne oraz rozwój funkcji agroturystycznej,
 - c) zaleca się ochronę istniejących oraz wprowadzanie nowych zadrzewień w postaci pasów zieleni śródpolnej, a także utrzymanie zbiorników małej retencji (stawy, oczka wodne) oraz terenów podmokłych,
 - d) postuluje się stosowanie nawożenia naturalnego i płodozmianu,
 - e) w stosunku do gruntów rolnych położonych na stokach zaleca się stosowanie orki prostopadłej do spadku,
 - f) zaleca się utrzymanie istniejących trwałych użytków zielonych (bez zmiany na grunty orne),
 - g) zaleca się utrzymanie stref ekotonowych pomiędzy biocenozami leśnymi a biocenozami terenów otwartych (łąk, pól i pastwisk),
 - h) zaleca się ograniczenie wznoszenia zabudowy na terenach rolniczych,
 - i) utrzymuje się istniejącą zabudowę zrealizowaną zgodnie z przepisami, dopuszcza się jej przebudowę i modernizację;
- 2) ustalenia dla terenów lasów i terenów które pozostawia się do sukcesji wtórnej lub zalesień:
 - a) przeznaczanie gruntów leśnych na cele nieleśne powinno odbywać się zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami,
 - b) dopuszcza się prowadzenie przez obszary leśne sieci infrastruktury technicznej, jeżeli nie ma możliwości jej poprowadzenia w innym terenie,
 - c) należy respektować zakazy obowiązujące na obszarze Szanieckiego Parku Krajobrazowego;
- 3) ustalenia dla terenów wód powierzchniowych:
 - a) zaleca się ochronę naturalnych zbiorników wodnych, śródpolnych i śródleśnych oczek wodnych oraz terenów zabagnionych,
 - b) zaleca się tworzenie wzdłuż brzegów rzek barier biologicznych oraz stref buforowych,
 - c) lokalizowanie cmentarzy, składowisk odpadów, zbiorników paliw i innych inwestycji szkodliwych dla środowiska oraz prowadzenie chowu i hodowli metodą bezściółkową uregulowane jest odrębnymi przepisami,
 - d) w sąsiedztwie zbiorników wodnych pełniących funkcje turystyczno-rekreacyjne dopuszcza się planowe zagospodarowanie przez urządzenia i obiekty infrastruktury turystycznej z poszanowaniem przyrody i krajobrazu,
 - e) proponuje się pozostawienie w dotychczasowym użytkowaniu stawów rybnych w miejscowościach Młyny i Widuchowa,
 - f) obowiązuje zakaz zmiany stosunków wodnych, jeżeli służą one innym celom niż ochrona przyrody, ochrona przeciwpożarowa, zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i

leśnych oraz gospodarka rybacka;

4) ustalenia dla terenów korytarzy ekologicznych:

- a) w korytarzach ekologicznych niewskazana jest wycinka lasów i likwidacja istniejących zadrzewień śródpolnych,
- b) proponuje się pozostawianie nieregulowanych odcinków rzek, szczególnie tych, których funkcje przyrodnicze nie uległy dotychczas dewastacji,
- c) zaleca się zachowanie mozaikowatej struktury własności, upraw, miedz, śródpolnych oczek wodnych i innych nieprodukcyjnych elementów przestrzeni rolniczej,
- d) w przypadku przenikania się korytarza ekologicznego z już istniejącymi terenami zabudowy, zaleca się zachowanie małej intensywności zabudowy,
- e) na terenach korytarzy ekologicznych prowadzenie sieci infrastruktury technicznej wskazane jest tylko wtedy, gdy nie ma możliwości ich poprowadzenia w innym terenie oraz w wersji kablowej,
- f) w celu ochrony płazów w okolicach stawów w Widuchowej i między stawami w miejscowości Młyny, na drodze od strony Szańca (Gmina Busko-Zdrój), oraz na drodze z Chrabkowa do Szarbkowa (Gmina Pińczów) oraz ochrony innych zwierząt w miejscach krzyżowania się korytarzy ekologicznych z drogami, w przypadku budowy nowych lub przebudowy istniejących dróg zaleca się wznoszenie wzdłuż jezdni zapór uniemożliwiających wchodzenie zwierząt na drogę, a w przypadku budowy nowych lub remontu istniejących dróg tworzenie przejść pod drogami, przepustów dla drobnych ssaków oraz tuneli dla płazów i gadów,

5) ustalenia dla terenów zabudowanych i przeznaczonych do zabudowy:

- a) zaleca się ograniczanie wyznaczania nowych terenów pod zabudowę w granicach Parku,
- b) przeznaczanie nowych terenów pod zabudowę powinno następować dopiero po wykorzystaniu pod zabudowę już istniejących i łączyć się z równoległym przygotowaniem infrastruktury technicznej w zakresie dróg, sieci wodociągowych i kanalizacyjnych,
- c) dla zachowania walorów krajobrazowych i kulturowych rozwój układów przestrzennych miejscowości powinien odbywać się na zasadzie uzupełnień istniejących układów, porządkowania funkcjonalno-przestrzennego miejscowości i ewentualnie kontynuacji układów,
- d) w celu ochrony krajobrazu zaleca się przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy na terenach eksponowanych krajobrazowo,
- e) zabudowa poszczególnych miejscowości powinna się odbywać w nawiązaniu do tradycyjnych form architektury i harmonizować z krajobrazem,
- f) zaleca się wznoszenie zabudowy w postaci prostej, zwartej bryły na rzucie wydłużonego prostokąta,
- g) wskazane jest, aby obiekty były pokrywane dachami stromymi, symetrycznymi, o kącie nachylenia połaci dachowych 35-45°, z dopuszczeniem naczółków i przyczółków,
- h) nie wskazane jest stosowanie stropodachów i dachów o zbyt małym kącie nachylenia połaci dachowych (poniżej 30°) oraz połaci przesuniętych względem siebie w pionie czy w poziomie,
- i) wskazane jest, aby maksymalna wysokość zabudowy nie przekraczała 9 metrów dla zabudowy zagrodowej, mieszkalnej i mieszkalno-usługowej i 12 metrów dla zabudowy usługowej, poziom podmurówki powinien wynosić nie więcej niż 1 m,
- j) zaleca się stosowanie tradycyjnych elementów zabudowy, takich jak ganki przekryte deskami dwuspadowymi o kącie nachylenia nawiązującym do nachylenia połaci dachu głównego,
- k) wskazane jest ujednoczenie układu zabudowy w stosunku do drogi oraz zachowanie tradycyjnego układu budynków w ramach działki siedliskowej,
- l) wskazane jest stosowanie barw elewacji jasnych, stonowanych, pastelowych lub

- naturalnych w przypadku stosowania kamienia i drewna oraz ciemnych kolorów dachów,
- m) zaleca się stosowanie materiałów rodzimego pochodzenia takich jak kamień i drewno,
 - n) proponuje się niestosowanie jaskrawej kolorystyki, dominującej w krajobrazie, dążyć należy do ujednoczenia kolorystyki w ramach jednego zespołu zabudowy,
 - o) zaleca się kształtowanie ogrodzeń w nawiązaniu do wystroju elewacji,
 - p) wskazane jest opracowanie katalogu współczesnych obiektów architektonicznych, nawiązujących do tradycji,
 - q) zaleca się szczególną dbałość o otoczenie zabudowy, zieleni i obiektów małej architektury,
 - r) proponuje się otaczanie zabudowy zielenią wysoką z zastosowaniem gatunków rodzimych oraz zakładanie sadów i ogrodów przydomowych,
 - s) zaleca się kontynuację dotychczasowych funkcji na terenach przeznaczonych pod zabudowę, tzn. zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej i produkcyjno-usługowej (usługi nieuciążliwe dla środowiska) oraz turystyczno-rekreacyjnej (w tym agroturystycznej);
- 6) ustalenia dla obszarów o najwyższych wartościach przyrodniczych, obejmujących siedliska nieleśne, mokradła i torfowiska oraz tereny proponowanych form ochrony przyrody:
- a) wskazane jest ograniczenie lokalizacji obiektów kubaturowych do terenów już zabudowanych i przeznaczonych pod zabudowę w obowiązujących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
 - b) zaleca się pozostawienie obszarów o najwyższych wartościach przyrodniczych w dotychczasowym użytkowaniu z dopuszczeniem działań ochronnych przeznaczonych dla danego miejsca;
- 7) ustalenia dla zachowanych cennych historycznych układów przestrzennych i obiektów zabytkowych:
- a) zaleca się ochronę historycznych układów przestrzennych wraz z zabytkową zabudową, stanowisk archeologicznych i innych obiektów posiadających cechy zabytku,
 - b) w celu zachowania historycznych sylwet miejscowości z dominantami w postaci kościołów (Szaniec, Widuchowa, Sędziejowice, Szczaworyż) niewskazane jest wznoszenie nowych, zwłaszcza negatywnych dominant krajobrazowych,
 - c) prace prowadzone przy obiektach zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków wymagają uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, celem zachowania właściwych cech stylistycznych jak i zastosowania odpowiednich rozwiązań materiałowych; zaleca się stosowanie tych zasad również w stosunku do pozostałych obiektów zabytkowych,
 - d) wskazane jest, aby zabudowa zlokalizowana w sąsiedztwie zabytków nawiązywała do zabytkowej kompozycji pod względem usytuowania, skali i formy,
 - e) w odniesieniu do stanowisk archeologicznych wymagane jest uzgodnienie z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków prowadzenia wszelkich prac ziemnych,
 - f) wskazane jest propagowanie i eksponowanie zasobów środowiska kulturowego, w tym wartościowych obiektów zabytkowych i tradycyjnych wartości historycznych;
- 8) ustalenia dla punktów i ciągów widokowych:
- a) punkty i ciągi widokowe podlegają ochronie przed zabudową,
 - b) wyjątkowo cenne widoki należy eksponować poprzez utrzymanie przedpola oraz urządzenie punktów widokowych;
- 9) zasady wyposażenie w sieci infrastruktury technicznej i obsługa komunikacyjna:
- a) w przypadku przebudowy i rozbudowy sieci wodociągowej na terenach SzPK niezbędne jest stosowanie takich rozwiązań technicznych i materiałowych, które zapewnią jej dużą niezawodność i niskie straty wody,

- b) zaleca się utrzymanie w dobrym stanie technicznym ujęć wody i urządzeń im towarzyszących, a także zapewnienie ochrony ujęć wody zgodnie z przepisami szczególnymi,
- c) na terenach przeznaczonych pod zabudowę wskazane jest równoczesne budowanie sieci kanalizacyjnych z wodociągowymi,
- d) zaleca się, aby docelowo ścieki były odprowadzane do sieci kanalizacji sanitarnej zakończonej wysokosprawną oczyszczalnią lub oczyszczane w indywidualnych lub grupowych oczyszczalniach ścieków,
- e) zaleca się wyposażenie w sieć kanalizacji sanitarnej miejscowości: Gartatowice, Janów i Samostrzałów (gmina Kije), Sędziejowice i Chomentówek (gmina Chmielnik), Chwałowice i Chrabków (gmina Pińczów), Młyny, Szaniec, Zwierzyniec, Elżbiecin, Mikułowice, Zbrodźce, Widuchowa, Błonieć, Żerniki Górne, Szczaworyż, Pęczelice, Skotniki Duże, Radzanów (gmina Busko-Zdrój) i Sułkowice (Solec-Zdrój),
- f) w stosunku do terenów posiadających kanalizację wskazane jest wprowadzenie obowiązku podłączenia się do niej; na terenach, na których sieć jest projektowana należy dopuścić stosowanie tzw. szamb szczelnych,
- g) gospodarka odpadami powinna odbywać się zgodnie z programami gospodarowania odpadami, ze szczególnym uwzględnieniem racjonalnego gospodarowania i selektywnej zbiórki odpadów,
- h) należy dążyć do likwidacji nielegalnych wysypisk śmieci i przeciwdziałać ich powstawaniu w przyszłości; konieczne jest podjęcie działań mających na celu edukację ekologiczną mieszkańców i turystów,
- i) wskazana jest zamiana napowietrznych sieci elektroenergetycznych na podziemne i wykonywanie nowych połączeń w wersji kablowej podziemnej,
- j) należy dążyć do sukcesywnej modernizacji istniejących kotłowni i oparcia systemu grzewczego o paliwa niskoemisyjne (gaz ziemny, drewno, biomasa),
- k) wskazane jest uzupełnienie sieci gazowej w położonych na terenie SzPK miejscowościach gmin Busko-Zdrój, Kije, Chmielnik i Pińczów oraz w miejscowości Konary (gmina Stopnica) i gminie Solec-Zdrój,
- l) zaleca się wykorzystywanie niekonwencjonalnych źródeł energii, których realizacja i użytkowanie nie będzie powodowało degradacji środowiska przyrodniczego i krajobrazu (energia słoneczna),
- m) zaleca się modernizację istniejących dróg w celu poprawy przepustowości i bezpieczeństwa ruchu, należy jednocześnie dążyć do ograniczenia uciążliwości związanej z przebiegiem przez teren Parku dróg poprzez nasadzenia zieleni wysokiej.

§ 13. Ustalenia do Planu zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego

1) cele polityki przestrzennej:

- a) zachowanie i ochrona cennych zasobów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych,
- b) utrzymanie występującej w Parku mozaiki środowiskowej warunkującej bogactwo i różnorodność związanych z nimi chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt,
- c) utrzymanie cennych ekosystemów, zachowanie różnorodności flory i fauny, ochrona gleb, wód i powietrza,
- d) ochrona lasów, zwiększanie lesistości terenu,
- e) rekonstrukcja zdegradowanych ekosystemów, szczególnie leśnych i wodno-błotnych,
- f) zwiększenie retencyjności terenu, utrzymanie i poprawa jakości wód powierzchniowych, ochrona zasobów i jakości wód podziemnych,
- g) zachowanie zabytków kultury materialnej i niematerialnej,
- h) zachowanie różnorodnego i harmonijnego krajobrazu, ukształtowanego historycznie na drodze wzajemnego przenikania elementów przyrodniczych i kulturowych,

- i) racjonalne wykorzystanie udokumentowanych zasobów złóż kopalin,
 - j) rozwój zagospodarowania przestrzennego na terenach chronionych dostosowany do uwarunkowań przyrodniczych i kulturowych (funkcja i intensywność),
 - k) ograniczenie zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi,
 - l) rozwój infrastruktury technicznej, zwłaszcza w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, wykorzystanie niekonwencjonalnych źródeł energii;
- 2) zasady ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego:
- a) przy zalesianiu należy dążyć do tworzenia zwartych kompleksów łączących się między sobą i tworzących system przyrodniczy o funkcjach ekologicznych oraz do kształtowania strefy ekotonowej,
 - b) na terenach położonych w SzPK należy dążyć do utrzymania korytarzy ekologicznych:
 - w leśnych korytarzach ekologicznych niewskazana jest wycinka lasów i likwidacja istniejących zadrzewień śródpolnych,
 - w stosunku do korytarzy ekologicznych biegnących dolinami rzek proponuje się pozostawianie nieregulowanych odcinków rzek, szczególnie tych, których funkcje przyrodnicze nie uległy dotychczas istotnemu ograniczeniu;
 - c) zaleca się zachowanie naturalnej struktury hydrologicznej, a w szczególności fragmentów ekosystemów wodnych i wodno-błotnych oraz solnisk tworzących siedliska dla rzadkich biocenoz i gatunków,
 - d) w stosunku do wód podziemnych zakłada się zachowanie zasobów wód poziomu kredowego, zaleca się działania mające na celu zminimalizowanie zanieczyszczeń pochodzenia antropogenicznego i rozsądne gospodarowanie zasobami,
 - e) na terenie SzPK obowiązuje zakaz zmiany stosunków wodnych, jeżeli służą one innym celom niż ochrona przyrody, ochrona przeciwpożarowa, zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz gospodarka rybacka,
 - f) w celu ochrony wód przed zanieczyszczeniem zaleca się uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej oraz ograniczenie stosowania nawozów sztucznych i środków ochrony roślin,
 - g) postuluje się stosowanie w maksymalnym stopniu metody nawożenia naturalnego, zachowanie istniejących użytków zielonych i stosowanie płodozmianu,
 - h) zaleca się racjonalną gospodarkę surowcami naturalnymi występującymi w granicach Parku, w stosunku do złóż nieeksploatowanych wskazana jest ocena wartości ekonomicznych związanych z wydobywaniem kopalin na skalę przemysłową,
 - i) zaleca się ochronę zabytkowych obiektów i zespołów, stanowisk archeologicznych i obiektów posiadających cechy zabytku:
 - wszelkie prace prowadzone przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków wymagają uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków celem zachowania właściwych cech stylistycznych i zastosowania odpowiednich rozwiązań materiałowych,
 - zaleca się zachowanie różnorodności form zasobu kulturowego i krajobrazowego jako cech budujących tożsamość regionalną oraz promowanie tych obiektów,
 - zaleca się ochronę wartości niematerialnych krajobrazu kulturowego, wskazane jest propagowanie i eksponowanie zasobów środowiska kulturowego, w tym wartościowych obiektów zabytkowych i tradycyjnych wartości historycznych,
 - w odniesieniu do stanowisk archeologicznych wymagane jest uzgodnienie z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków prowadzenia wszelkich prac ziemnych;
 - j) zaleca się prowadzenie sieci infrastruktury technicznej w sposób najmniej ingerujący w środowisko przyrodnicze i krajobraz,
 - k) wskazane jest rozwijanie układów przestrzennych miejscowości na zasadzie uzupełnień

istniejących układów, porządkowania funkcjonalno-przestrzennego miejscowości i ewentualnie kontynuacji układów,

- l) postuluje się przyjęcie zasady ograniczania wyznaczania nowych terenów pod zabudowę w granicach Parku, przeznaczanie nowych terenów pod zabudowę powinno następować dopiero po wykorzystaniu już istniejących i łączyć się z równoległym przygotowaniem infrastruktury technicznej w zakresie dróg, sieci wodociągowych i kanalizacyjnych,
- m) w celu ochrony krajobrazu wskazane jest przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy na terenach eksponowanych widokowo, zabudowa poszczególnych miejscowości powinna się odbywać w nawiązaniu do tradycyjnych form architektury i harmonizować z krajobrazem,
- n) na terenach przeznaczonych pod zabudowę wskazane jest równoczesne budowanie sieci kanalizacyjnych z wodociągowymi, docelowo ścieki powinny być odprowadzane do sieci kanalizacji sanitarnej zakończonej wysokosprawną oczyszczalnią lub oczyszczane w indywidualnych lub grupowych oczyszczalniach ścieków,
- o) w stosunku do terenów posiadających kanalizację zaleca się wprowadzenie obowiązku podłączenia się do niej,
- p) na terenach na których sieć jest projektowana należy dopuścić stosowanie tzw. szamb szczelnych,
- q) gospodarka odpadami powinna się odbywać zgodnie z gminnymi programami gospodarowania odpadami, ze szczególnym uwzględnieniem racjonalnego gospodarowania i selektywnej zbiórki odpadów; należy dążyć do likwidacji nielegalnych wysypisk śmieci i przeciwdziałać ich powstawaniu w przyszłości, wskazane jest podjęcie działań mających na celu edukację ekologiczną mieszkańców i turystów,
- r) należy dążyć do zamiany napowietrznych sieci elektroenergetycznych na podziemne, nowe połączenia proponuje się wykonywać w wersji kablowej podziemnej,
- s) wskazane jest oparcie systemu grzewczego o paliwa niskoemisyjne (gaz ziemny, drewno, biomasa), zaleca się wykorzystywanie niekonwencjonalnych źródeł energii, których realizacja i użytkowanie nie będzie powodowało degradacji środowiska przyrodniczego i krajobrazu (energia słoneczna),
- t) zaleca się modernizację istniejących dróg w celu poprawy przepustowości i bezpieczeństwa ruchu, wskazane jest ograniczenie uciążliwości związanej z przebiegiem dróg poprzez nasadzenia zieleni wysokiej.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Miejskiej w Chmielniku

Marianna Wira
Marianna Wira

